

Mediji i informiranje

Sud Europske unije
PRIOPĆENJE ZA MEDIJE br. 48/17

U Luxembourgju 10. svibnja 2017.

Presuda u predmetu C-133/15
H. C. Chavez-Vilchez i dr./Raad van bestuur van de Sociale
verzekeringsbank i dr.

**Državljanin zemlje izvan EU-a može se kao roditelj maloljetnog djeteta s europskim
građanstvom pozvati na izvedeno pravo na boravak u Uniji**

Okolnost da bi drugi roditelj, građanin Unije, sam mogao preuzeti svakodnevnu i stvarnu brigu o djetetu važan je čimbenik, ali sam po sebi nije dovoljan za odbijanje dozvole boravka. Potrebno je utvrditi da između djeteta i roditelja državljanina zemlje izvan EU-a ne postoji takav odnos zavisnosti da bi odluka kojom se roditelju odbija pravo na boravak prisilila dijete da napusti područje Unije.

H. C. Chavez-Vilchez, koja ima venezuelansko državljanstvo, ušla je u Nizozemsku s turističkom vizom. Iz njezina odnosa s jednim nizozemskim državljaninom 2009. rođeno je dijete koje ima nizozemsko državljanstvo. Roditelji i dijete živjeli su u Njemačkoj do lipnja 2011. kad su H. C. Chavez-Vilchez i njezino dijete bili prisiljeni napustiti obiteljski dom. Od tada ona preuzima čuvanje i odgoj djeteta. Osim toga, izjavila je da otac ne doprinosi ni djetetovu uzdržavanju ni odgoju. Budući da nema dozvolu boravka, nizozemska tijela odbila su njezin zahtjev za socijalnu pomoć i obiteljske doplatke.

Situacija sedmero drugih osoba, državljana zemalja izvan EU-a, slična je onoj H. C. Chavez-Vilchez: riječ je o majkama jednog djeteta nizozemskog državljanstva ili više njih, čiji je otac nizozemski državljanin. Svu tu djecu priznali su njihovi očevi, ali ona uglavnom, ili čak isključivo, žive sa svojom majkom. Međutim, između tih predmeta postoje razlike što se tiče odnosa između roditelja i djece u pogledu prava na čuvanje i odgoj i doprinosa troškovima uzdržavanja, situacije majki s obzirom na njihovo pravo na boravak na području Unije, kao i situacije same maloljetne djece. Osim toga, za razliku od slučaja H. C. Chavez-Vilchez, maloljetna djeca sedmero drugih osoba nikad se nisu koristila svojim pravom na slobodno kretanje, u smislu da od svojeg rođenja borave u državi članici koje su državljani (tj. u Nizozemskoj).

U postupcima pokrenutima u vezi s odbijanjem nizozemskih tijela da odobre socijalnu pomoć i obiteljske doplatke dotičnim majkama, Centrale Raad van Beroep (Središnje žalbeno vijeće, Nizozemska) odlučio je uputiti pitanje Sudu. Taj sud pita se mogu li dotične osobe kao majke djece koja su građani Unije imati pravo na boravak na temelju članka 20. UFEU-a (građanstvo Unije) u okolnostima svojstvenima svakoj od njih. U slučaju potvrdnog odgovora, dotične osobe mogle bi, po potrebi, primiti socijalnu pomoć ili obiteljske doplatke na temelju nizozemskog zakonodavstva. Konkretnije, Centrale Raad van Beroep pita se koju važnost treba pridati činjenici da otac, građanin Unije, boravi u Nizozemskoj ili u Uniji.

U današnjoj presudi Sud uvodno ističe da situaciju H. C. Chavez-Vilchez i njezina djeteta, koji su se oboje koristili svojim pravom slobodnog kretanja, treba ponajprije ispitati s obzirom na članak 21. UFEU-a (slobodno kretanje i boravak europskih građana na području država članica) i Direktivu 2004/38¹ (čiji je cilj olakšati ostvarivanje prava na slobodno kretanje i boravak). Na nizozemskom je sudu da ocijeni jesu li pretpostavke iz te direktive ispunjene na način da se H. C. Chavez-Vilchez može pozvati na izvedeno pravo na boravak. Ako to nije slučaj, njezina situacija i

¹ Direktiva 2004/38/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o pravu građana Unije i članova njihovih obitelji slobodno se kretati i boraviti na državnom području država članica, o izmjeni Uredbe (EEZ) br. 1612/68 i stavljaju izvan snage direktiva 64/221/EEZ, 68/360/EEZ, 72/194/EEZ, 73/148/EEZ, 75/34/EEZ, 75/35/EEZ, 90/364/EEZ, 90/365/EEZ i 93/96/EEZ (SL 2004., L 158, str. 77. i ispravci SL 2004., L 229, str. 35. i SL 2005., L 197, str. 34.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 5., svezak 2., str. 42. i ispravak u SL 2016., L 87, str. 36.)

ona njezina djeteta, kao i situacije ostalih osoba u pitanju, moraju se ispitati s obzirom na članak 20. UFEU-a.

U tom pogledu, Sud podsjeća na svoju sudsku praksu prema kojoj se članku 20. UFEU-a protive nacionalne mjere, uključujući odluke kojima se odbija pravo na boravak članovima obitelji građanina Unije, **koje imaju za učinak oduzimanje građanima Unije stvarnog uživanja bitnog sadržaja prava koja proizlaze iz njihova statusa.**

U ovom slučaju, eventualna obveza majki da napuste područje Unije mogla bi uskratiti njihovoj djeci stvarno uživanje bitnog sadržaja svojih prava tako da bi ona sama bila prisiljena napustiti područje Unije, što je na nizozemskom sudu da provjeri. Za potrebe ispitivanja tog rizika, valja utvrditi koji roditelj ima stvarno pravo na čuvanje i odgoj djeteta i postoji li stvarni odnos zavisnosti između djeteta i roditelja državljanina zemlje izvan EU-a. U sklopu toga, tijela moraju voditi računa o pravu na poštovanje obiteljskog života, kao i o primarnom cilju zaštite interesa djeteta.

Okolnost da je drugi roditelj, građanin Unije, stvarno sposoban i spreman sam preuzeti svakodnevnu i stvarnu brigu o djetetu važan je čimbenik, ali sam po sebi nije dovoljan kako bi se moglo zaključiti da između roditelja državljanina zemlje izvan EU-a i djeteta ne postoji odnos zavisnosti takve vrste da bi dijete bilo prisiljeno napustiti područje Unije ako bi se tom državljaninu zemlje izvan EU-a odbilo pravo na boravak. Naime, takvo utvrđenje mora se temeljiti na uzimanju u obzir, u primarnom cilju zaštite interesa dotičnog djeteta, svih okolnosti slučaja, a osobito djetetove dobi, njegova fizičkog i emotivnog razvoja, stupnja emotivne povezanosti i s roditeljem građaninom Unije i s roditeljem državljaninom zemlje izvan EU-a, kao i rizika koji bi mogao nastati za stabilnost tog djeteta u slučaju razdvajanja od potonjeg roditelja.

Što se tiče tereta dokaza, roditelj koji je državljanin zemlje izvan EU-a mora podnijeti dokaze na temelju kojih se može ocijeniti bi li odluka kojom mu se odbija pravo na boravak oduzela njegovu djetetu stvarno uživanje bitnog sadržaja prava vezanih uz status građanina Unije tako što bi ono bilo prisiljeno napustiti područje Unije.

Međutim, nacionalna tijela moraju paziti na to da primjena nacionalnog propisa o teretu dokaza ne dovede u pitanje korisni učinak članka 20. UFEU-a. Tako nacionalna tijela moraju učiniti potrebne provjere kako bi utvrdila gdje boravi roditelj državljanin te države članice. Također moraju ispitati je li taj roditelj zaista sposoban i spreman sam preuzeti svakodnevnu i stvarnu brigu o djetetu. Nadalje, moraju ispitati postoji li odnos zavisnosti između djeteta i roditelja državljanina zemlje izvan EU-a takve vrste da bi odluka o odbijanju prava na boravak tom roditelju oduzela djetetu stvarno uživanje bitnog sadržaja prava vezanih uz njegov status građanina Unije tako što bi ono bilo prisiljeno napustiti područje Unije.

NAPOMENA: Prethodni postupak omogućuje sudovima država članica da, u okviru postupka koji se pred njima vodi, upute Sudu pitanja o tumačenju prava Unije ili o valjanosti nekog akta Unije. Sud ne rješava spor pred nacionalnim sudom. Na nacionalnom je sudu da predmet riješi u skladu s odlukom Suda. Ta odluka jednako obvezuje i druge nacionalne sudove pred kojima bi se moglo postaviti slično pitanje.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

[Cjelovit tekst](#) presude objavljuje se na stranici CURIA na dan objave.

Osoba za kontakt: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 3708